

Демография ва меҳнат статистикаси бўлими тўғрисида НИЗОМ

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом Вилоят статистика бошқармаси Демография ва меҳнат статистикаси бўлими (кейинги ўринларда бўлим деб аталади) низоми, асосий вазифалари ва функциялари, хукуқ ва мажбуриятларини белгилайди.

2. Бўлим Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 31 июлдаги “Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси фаолиятини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3165-сон қарорига мувофиқ ташкил этилган ва Вилоят статистика бошқармаси “Демография ва Меҳнат статистикаси” бўлими (кейинги ўринларда бўлими деб аталади) бошқарманинг таркибий бўлинмаси ҳисобланади.

3. Бўлим ўз фаолиятида Ўзбекистон Республикаси Конституциясига, Ўзбекистон Республикасининг “Давлат статистикаси тўғрисида”ги қонуни ва бошқа қонунларга, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг норматив қарорларига, Ўзбекистон Республикаси Президенти фармонлари, қарорлари ва фармойишларига, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ва фармойишларига, “Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси тўғрисида”ги Низомга, мазкур Низомга, шунингдек, бошқа қонун хужжатларига амал қиласди.

4. Бўлим Демография ва Меҳнат статистикаси масалалари бўйича ўз фаолиятини вилоят статистика бошқармаси бошлиғи ўринбосари раҳбарлигига амалга оширади. Вилоят статистика бошқармаси худудий бўлинмалари, туманлар ва шаҳарлар статистика бўлимлари (кейинги ўринларда худудий статистика органлари деб аталади) билан ўзаро ҳамкорликда амалга оширади.

II. Бўлимнинг вазифалари ва функциялари

5. Қуйидагилар бўлимнинг асосий вазифалари ҳисобланади:

а) демография ва меҳнат статистикаси бўйича ягона сиёсатни ишлаб чиқиши ва бажариш, статистикани ташкил қилишнинг самарали тизимини таъминлаш ва давлат статистикаси соҳасида мувофиқлаштириш ва функционал тартибга солиши соҳасида:

Давлат статистика ишлари дастури, давлат статистика ишларини ишлаб чиқариши дастури, методологик ишларнинг режа-жадвалларини ўз вақтида шакллантирилишида иштирок этиши;

ишлаб чиқиладиган меъёрий-хукукий хужжатлар лойиҳаларига бўлим ваколати доирасидаги таклифлар ишлаб чиқишида иштирок этиши.

демография ва меҳнат статистикасига оид давлат статистика ҳисоботларини электрон кўринишда, зарур ҳолларда қоғоз кўринишида йиғиши, рўйхатдан ўтказишларни, бир марталик ҳисобга олишларни ташкил этиши;

демографик ва меҳнат кўрсаткичларининг статистик ҳисобини юритиш, вилоят бўйича муҳим демографик ва меҳнат жараёнларининг бирламчи статистик таҳлилини амалга ошириш;

статистик ҳисобот кўрсаткичларини тезкорлиги, ишончлилиги ва холислигини ҳамда статистик маълумотларнинг шаффоғлиги ва очиқлигини амалга ошириш;

хўжалик юритувчи субъектларга демография ва меҳнат статистикаси оид давлат статистика ҳисоботи кўрсаткичларини ишончли тақдим этишда ҳар томонлама кўмаклашиш;

демография ва меҳнат статистикаси соҳасига оид статистик маълумотларнинг маҳфийлигини таъминлаш;

қонунчиликка мувоғиқ, бўлим иш фаолиятида шаклланган архив ҳужжатларини жамлаш, сақлаш, ҳисобга олиш ва улардан фойдаланиш ишларини амалга ошириш;

г) давлат органлари, юридик шахслар, ҳалқаро ташкилотлар ва аҳолини белгиланган тартибда демография ва меҳнат статистикаси оид ахборотлар билан таъминлаш соҳасида:

кенг оммаси учун демографик ва меҳнат статистикаси оид кўрсаткичларни максимал даражада шаффоғлиги ва ошкоралигини, ҳалқаро статистик тўпламлар учун тайёрланишини таъминлаш;

демография ва меҳнат статистикасини характерловчи тезкор ва сифатли статистик маълумотларни тайёрлашни амалга ошириш;

Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси қарорлари ижроси юзасидан бўлим ваколати доирасида йиллик ва чораклик статистик ҳамда таҳлилий материалларни тайёрлашда иштирок этиш;

6. Бўлим ўзига юкланган вазифаларни бажариш учун қуидаги функцияларни амалга оширади:

демография ва меҳнат статистикаси соҳаси услубияти, статистика ишларини ташкил этиш ва уларни бажариш масалалари бўйича бошқарманинг ҳудудий бўлинмалари ҳудудий статистика органларига ёрдам кўрсатади;

жисмоний ва юридик шахсларнинг ёзма ва оғзаки мурожаатларига ўз вақтида ва тўлиқ кўриб чиқилишини, қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ва муддатларда мурожаат эгаларига жавоблар тайёрлайди;

Бошқарма раҳбариятининг топшириклари ва фойдаланувчиларнинг сўровларига асосан демография ва меҳнат статистикаси бўйича маълумотлар тайёрлайди;

Давлат статистика ишлари дастурининг демография ва меҳнат статистикаси қисми бўйича вазифалар ижросини таъминлайди;

Бўлим ўзига юклатилган бошқа функцияларни белгиланган тартибда амалга оширади.

III. Бўлимнинг ҳуқуқлари ва жавобгарлиги

7. Бўлим ўзига юкланган вазифалар ва функцияларни бажариш учун қуидаги ҳуқуқларга эга:

Вилоят статистика бошқармаси худудий статистика органларидан ўзига юклатилган вазифалар ва функцияларни бажариш учун зарур материаллар ва маълумотларни белгиланган тартибда сўраш ва олиш;

демография ва меҳнат статистикаси ишларини ташкил этиш соҳасида вилоят статистика бошқармаси раҳбариятига таклифлар киритиш;

давлат ва хўжалик бошқаруви органларидан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан ва бошқа юридик шахслардан (зарур ҳолларда уларнинг ваколатхоналари ва филиалларидан) давлат статистика ҳисботларини белгиланган тартибда олиш ҳамда улардан статистика мақсадларида фойдаланиш;

давлат ва хўжалик бошқаруви органларидан демография ва меҳнат статистикасига оид ишларни олиб бориш учун зарур бўлган маълумотларни (уларни ишлаб чиқишнинг исталган босқичида), шунингдек уларга илова қилинадиган тушунтиришларни сўраш ва олиш;

демография ва меҳнат статистикаси кузатувларининг методологияси ва ташкил этилиши, шунингдек расмий статистик ахборотлар билан боғлиқ масалалар бўйича ахборот-тушунтириш ишларини олиб бориш;

олинаётган демография ва меҳнат статистикасига оид маълумотларнинг тўлиқлиги, ишончлилиги ва холисоналигини таҳлилдан ўтказиш;

8. Бўлим қўйидагилар учун жавобгар:

ўзига юклangan вазифаларни самарали ва лозим даражада бажариш;

ваколатига кирувчи таҳлилий ва бошқа материалларни тайёрлаш;

давлат статистикаси принципларига амал қилиш, илғор халқаро амалиётга мувофиқ фойдаланилаётган усуллар ва методикаларни доимий равиша тақомиллаштириш;

Бўлим белгилangan норматив-хуқуқий ҳужжатларга мувофиқ, ижро интизомини таъминлаш.

IV. Бўлим фаолиятини ташкил этиш

9. Бошқарманинг фаолияти Ўзбекистон Республикасининг “Давлат статистикаси тўғрисида”ги қонуни, Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган Давлат статистика ишлари дастури, Давлат статистика қўмитаси томонидан тасдиқланадиган Давлат статистика ишларини ишлаб чиқиши дастури, Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси тўғрисида низом, мазкур Низом, Вилоят статистика бошқармаси бошлигининг буйруқлари ва топшириқларига мувофиқ, бўлим ходимларининг функционал вазифалари асосида ташкил этилади.

10. Бўлим бошлиғи:

бўлим ходимлари ўртасида вазифаларни тақсимлайди ва уларнинг ишини мувофиқлаштиради, бўлимга юклangan вазифалар ва функцияларнинг бажарилиши учун шахсан жавоб беради;

бўлим вилоят статистика бошқармасининг иш режаларида кўзда тутилган масалаларни ўрганилишини ва чора-тадбирларнинг амалга оширилишини таъминлайди;

бўлим мутахассислари томонидан маълумотнома, таҳлилий, статистик ва бошқа материалларни, шунингдек бўлимга юклangan вазифалар бўйича қонун ҳужжатлари ва бошқа норматив-хуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини сифатли ва ўз вақтида тайёрланишини ташкил қиласи;

бўлимга юкланган масалалар бўйича Ўзбекистон Республикаси қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Вазирлар Махкамасининг қарорларини амалга ошириш юзасидан норматив-хуқуқий хужжатлар, ташкилий чора-тадбирлар ёки назорат режаларини тайёрлаш ва тасдиқлаш бўйича ишларни мувофиқлаштиради;

бўлим ишларининг самарадорлиги даражасини ошириш, иш услуби ва методларини, уни ташкил қилишни яхшилаш, ҳисобот, ижро ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш бўйича чора-тадбирларни амалга оширади;

бўлим ваколатига киравчи масалалар бўйича бошқарманинг таркибий бўлинмалари ва худудий статистика органларига маслаҳат ёрдами кўрсатади;

ходимлар томонидан давлат ва тижорат сирига риоя қилинишини ҳамда бўлимга киравчи материалларни ва бўлимдан чиқувчи материалларнинг нусхаларини сақланишини таъминлайди;

бўлим ваколатига киравчи масалаларни муҳокама қилишда идоралар, корхоналар ва ташкилотларда вилоят статистика бошқармаси манфаатларини ифодалайди;

бўлим ваколатига киравчи масалалар бўйича жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини, шу жумладан электрон шаклда келиб тушган мурожаатларни кўриб чиқилишини (зарур ҳолларда жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакиллари иштирокида) ташкил киласди, уларда кўрсатилган масалаларни ҳал қилиш бўйича таклифлар тайёрлайди ва бошқарма раҳбариятига киритади;

вазифалар тақсимланишига мувофиқ бошқа функцияларни амалга оширади.

бўлим бошлиғи бўлмаган вақтларда унинг вазифаларини бўлим бошлиғининг ўринбосари бажаради;

11. Бўлим бошлиғи ўринбосари:

статистик кўрсаткичларни ишончлилиги, объективлиги, тўлиқлиги ва тизимлигини таъминлашда иштирок этади;

бўлим ваколатига кирадиган вазифаларни ўз муддатларида ҳамда сифатли бажарилишида иштирок этади;

статистик кўрсаткичларни ҳисоблаш ва мантиқий таҳлил қилишда иштирок этади;

фуқаролар, давлат ва хўжалик юритувчи органлар, юридик шахслар, жисмоний шахслар ва халқаро ташкилотлар сўровларига мувофиқ тегишли статистик маълумотларни тайёрлайди ва тақдим этади;

статистика маълумотларини йиғиш ва қайта ишлашнинг замонавий методологияси ва методикаларини кенг жорий этиш йўли билан статистик кузатувлар тизимини қабул қилинган халқаро амалиётга янада мослаштиришни амалга оширишда иштирок этади;

замонавий ахборот технологияларидан самарали фойдалangan ҳолда, иқтисодий-математик усулларда демография ва меҳнат статистикасига оид кўрсаткичларни доимий равишда мантиқий таҳлил қиласди;

Давлат статистика қўмитаси ҳамда бошқа идоралар билан ўзаро тасдиқланган қўшма тартиблар ижросини таъминлайди;

бўлим фаолиятини бошқариш ва давлат статистика ишлари дастурини ўз вақтида ҳамда сифатли бажарилиши бўйича ўз таклифлари асосида ташаббус кўрсатади;

бўлим ваколатига кирадиган ишлаб чиқиладиган меъёрий-хуқуқий хужжатлар лойиҳаларига ваколати доирасидаги таклифлар ишлаб чиқилишда иштирок этади;

тармоқ ва ҳудудий статистика бўлимларига алоқадор бўлган масалалар юзасидан услубий ҳамда амалий ёрдам кўрсатади ва ишларни мувофиқлаширади;

бўлим ваколатига кирувчи масалаларни мухокама қилишда идоралар, корхоналар ва ташкилотларда бошқарманинг манфаатларини ифодалайди;

бўлим ваколатига кирувчи масалалар бўйича жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини, шу жумладан электрон шаклда келиб тушган мурожаатларни кўриб чиқилишини (зарур ҳолларда жисмоний шахслар ва юридик шахсларнинг вакиллари иштирокида) ташкил қиласди, уларда кўрсатилган масалаларни ҳал қилиш бўйича таклифлар тайёрлайди ва бошқарма раҳбариятига киритади;

Бошқарма раҳбарияти топшириғига биноан ўтказиладиган семинар ва йиғилишларда иштирок этади;

вазифалар тақсимланишига мувофиқ бошқа функцияларни амалга оширади.

раҳбарият ва бўлим бошлиғи топшириқлари ижросини қатъий таъминлайди.

12. Бўлим бош мутахассиси:

худудий статистика бошқармалари томонидан демография ва меҳнат статистикаси соҳасида ягона сиёsatни амалга ошириш ишларини мувофиқлаширишда иштирок этади;

Давлат ва хўжалик бошқаруви органларидан, давлат ташкилотларидан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан (зарур ҳолларда уларнинг ваколатхоналари ва филиалларидан) ҳамда Кўмитанинг таркибий бўлинмаларидан ишларни олиб бориш учун зарур бўлган маълумотларни (уларни ишлаб чиқишнинг исталган босқичида), шунингдек уларга илова қилинадиган тушунтиришларни белгиланган тартибда олишда ҳамда улардан статистика мақсадларида фойдаланишда иштирок этади;

демография ва меҳнат статистикасига оид давлат статистика ҳисоботларини такомиллаштириш бўйича таклифлар киритади;

демография ва меҳнат статистикаси соҳасидаги давлат статистика кузатуви шаклларини ўзгартириш ва уларни тақдим этиш тартиби, давлат статистика кузатувларини ўтказиш усувлари, давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг идоравий статистик кузатув шакллари бўйича таклифлар беришда иштирок этади;

демография ва меҳнат статистикаси кузатувларини ташкил этиш ва услубиятини такомиллаштириш бўйича таклифлар тайёрлашда иштирок этади;

демография ва меҳнат соҳасига оид масалалар юзасидан ҳалқаро статистика ташкилотлари билан ҳамкорлик қилишда, семинар ва йиғилишларда, шунингдек ҳалқаро семинар ва йиғилишларда иштирок этади;

давлат статистика ҳисбот шакларини маълумотларини йиғиш, умумлаштириш, таҳлил этишда иштирок этади;

Вилоят маъмурий-худудий бўлинмаларида содир бўладиган ўзгаришларни йил давомида таҳлил қилиб боришда иштирок этади;

демография ва меҳнат статистикасига бўйича динамик қаторларни юритади;

демография ва меҳнат статистикасига оид дастлабки маълумотларни йигади, таҳлил этади ва умумлаштиради;

бошқарма топшириғига биноан ўтказиладиган семинар ва йиғилишларда иштирок этади;

демография ва меҳнат статистикасига оид ҳужжатлар ва йўриқномалар билан ишлаш тажрибасини мунтазам ошириб боради;

касбий малака даражасини тизимли равишда ошириб боради;

жамоанинг меҳнат фаолиятига фаол иштирок этади;

меҳнат фаолиятида ахборот технологиялари, иқтисодий-математик усуллардан фойдаланиш ва хисоблаш техника воситалари билан ишлаш малакасини мунтазам ошириб боради.

раҳбарият ва бўлим бошлиғи топшириклари ижросини қатъий таъминлайди.

13. Бўлим етакчи мутахассиси ва 1-тоифали мутахассиси:

давлат статистика ҳисбот шакларини маълумотларини йиғиш, умумлаштириш, таҳлил этишда иштирок этади;

Вилоят маъмурий-худудий бўлинмаларида содир бўладиган ўзгаришларни йил давомида таҳлил қилиб боришда иштирок этади;

демография ва меҳнат статистикасига бўйича динамик қаторларни юритади;

демография ва меҳнат статистикасига оид дастлабки маълумотларни йигади, таҳлил этади ва умумлаштиради;

демография ва меҳнат статистикаси бўйича статистик тўпламлар учун маълумотлар тайёрлашда иштирок этади;

замонавий ахборот технологияларидан самарали фойдаланган ҳолда, иқтисодий-математик усулларда демография ва меҳнат статистикасига оид кўрсаткичларни доимий равишида мантиқий таҳлил қилишда иштирок этади;

фойдаланувчиларнинг демография ва меҳнат статистикаси соҳасидаги маълумотларга бўлган талабига мувофиқ, ривожланаётган хорижий тажрибани ўргананишда, умумлаштиришда ва тарқатишда иштирок этади;

раҳбарият ва бўлим бошлиғи топшириклари ижросини қатъий таъминлайди.